

TUTKIMUSRAPORTTI

ESPOO

Bemböle (Bemböle/Bendeböle/Benneböle)

Historiallisen ajan kylätontin arkeologinen koekaivaus
4.-5.4.2017

AKDG 5210:5

MUSEOVIRASTO

ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

KOEKAIVAUSRYHMÄ

JAN-ERIK NYMAN

Tiivistelmä

Espoon Bembölessä sijaitsevalle kiinteistölle 49-63-151-13 on suunniteltu uudisrakentamista. Kiinteistö sijaitsee Bembölen historiallisen ajan kylän paikalla, joten Espoon kaupunginmuseo edellytti arkeologista koetutkimusta. Museoviraston koekaivausryhmä toteutti koekaivauksen kahden päivän aikana 4.-5.4.2017, jolloin kohteelle kaivettiin 11 koekuoppaa. Kaivettu pinta-ala on yhteensä 6,5 m². Tutkimuksessa todettiin, että kiinteistöllä on tehty melko raskaita maansiirtotöitä, joiden seurauksena vanhat pintamaakerrokset ovat tuhoutuneet kiinteistön itäosassa. Lännessä oli vanhaa viljelysmaata, josta löytyi todennäköisesti 1800- tai 1900-luvulle ajoittuva puinen salaojaputki.

Kannen kuva: Suunnitellun päärakennuksen paikka kiinteistön kaakkoisosassa, kuvattu pohjoisesta. AKDG 5210:5

Sisällysluettelo

Kansilehti	
Tiivistelmä	
Sisällysluettelo	1
Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Sijaintikartat	3
1. JOHDANTO	5
2. TUTKIMUSHISTORIA	6
3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS	6
4. TUTKIMUSMENETELMÄT	9
5. KAIVAUSHAVAINNOT	10
6. YHTEENVETO	12
7. LÄHTEET	13
8. DIGIKUVALUETTELO	13
9. KOEKUOPAT	14
Yleiskartta	16

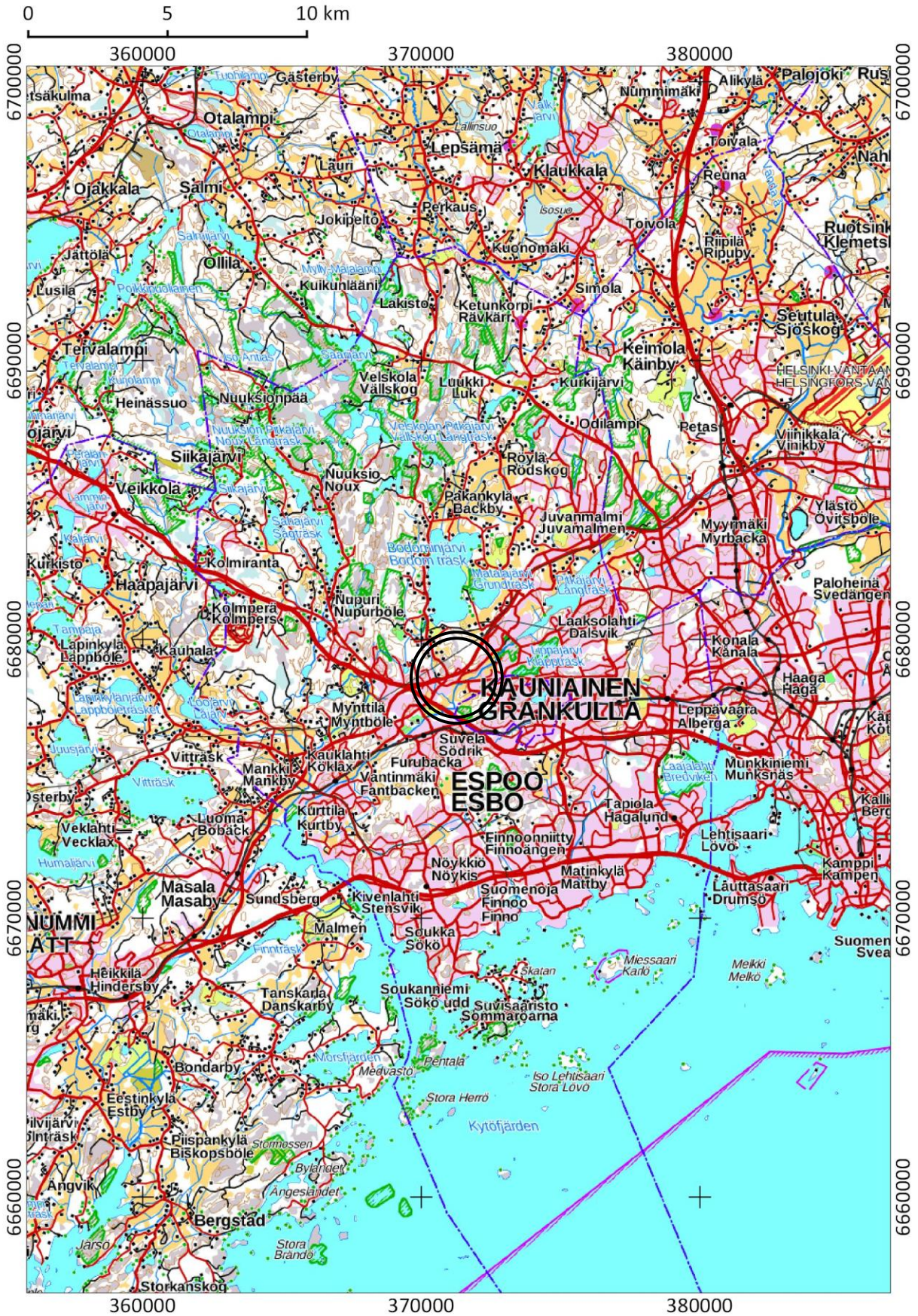
Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	ESPOO Bemböle (Bemböle/Bendeböle/Benneböle)
Muinaisjäännöslaji:	Historiallisen ajan kylänpaikka
Muinaisjäännösrekisterino:	1000001815
Tutkimuksen laatu:	Koekaivaus
Kenttätyönjohtaja:	Jan-Erik Nyman, FM
Apulaistutkija:	Sara Perälä, FM
Tutkimuksen rahoittaja:	Museovirasto (virkatyö)
Kenttätyöaika:	4.-5.4.2017
Tutkittu ala:	6,5 m ²
Maakunta:	Uusimaa
Kaupunki, kylä:	Espoo, Bemböle
Kiinteistötunnus:	49-63-151-13
Peruskartta, TM35-lehtijako:	L4132R
Peruskartta, Yleislehtijako:	2032 12 Espoo
Tutkitun alueen keskikoordinaatit:	N: 6678570 E: 371345 (ETRS-TM35FIN)
Tutkitun alueen korkeus:	Z: 15,5 - 17,0 (N2000)
Kohteen lähin osoite:	Kuninkaantie 6, 02740 Espoo
Kaivauslöydöt:	-
Aikaisemmat tutkimukset:	1998 Dan Lindholm, koekaivaus 2000 Dan Lindholm, kaivaus 2000 Teija Nurminen, inventointi
Aikaisemmat löydöt:	-
Digikuvat:	AKDG 5210:1-11 , luettelo s. 13
Maastokarttaote:	1:200 000, A4, s. 3 1:20 000, A4, s. 4
Kartat:	Yleiskartta 1:250, A3, s. 16
Liitteet:	Poistetut löydöt, 4 sivua
Tutkimusraportti:	Museoviraston arkisto, Helsinki

ESPOO Bemböle (Bemböle/Bendeböle/Benneböle)

N: 6678570 E: 371345 (ETRS-TM35FIN) Z: 15,5 - 17,0 (N2000)

1: 200 000

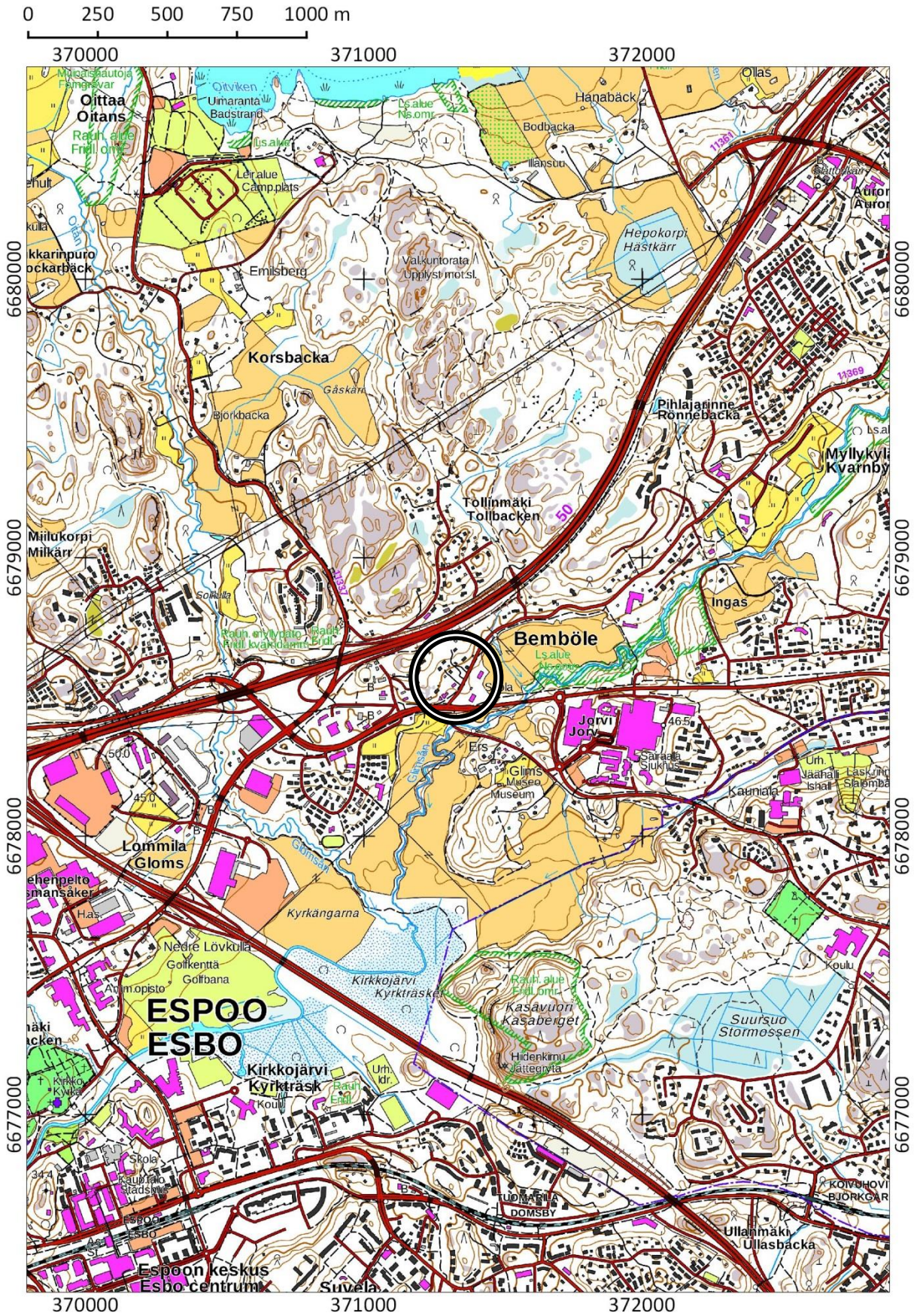

© Maanmittauslaitos 2017

ESPOO Bemböle (Bemböle/Bendeböle/Benneböle)

N: 6678570 E: 371345 (ETRS-TM35FIN) Z: 15,5 - 17,0 (N2000)

1: 20 000

© Maanmittauslaitos 2017

1. JOHDANTO

Espoon Bembölessä sijaitsevalle kiinteistölle 49-63-151-13 on suunniteltu rakennettavaksi uusi omakotitalo, varastorakennus sekä auto- ja jätekatos. Kiinteistö sijaitsee Bembölen historiallisen ajan kylän paikalla, jonka vanhat kulttuurikerrokset ja rakenteet ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tästä johtuen Espoon kaupunginmuseo totesi Espoon kaupungin rakennusvalvontakeskukseen annettussa lausunnossaan, että rakennusluvan myöntäminen edellyttää arkeologista koetutkimusta.

Espoon kaupunginmuseo antoi 9.2.2017 Museoviraston koekaivausryhmälle tehtäväksi toteuttaa koetutkimuksen. Tutkimus toteutettiin koekaivauksena 4.-5.4.2017, jolloin rakennuspaikoille ja niiden lähiympäristöön kaivettiin 11 koekuoppaa. Kaivettu pinta-ala on yhteensä 6,5 m². Koekaivaus tehtiin pääosin poutasäässä. Tutkimusta hankaloitti osittain routainen maa sekä maan kevätkosteus, jonka seurauksena kaivettu koekuopat täyttyivät melkein välittömästi vedellä. Kyseinen rakennushanke oli pieni yksityinen hanke, joten koekaivaus tehtiin virkatyönä ja Museoviraston kustantamana. Koekaivauksessa toimi kenttätyöjohtajana FM Jan-Erik Nyman ja apulaistutkijana FM Sara Perälä.

Helsingissä 16.8.2017

Jan-Erik Nyman, FM

2. TUTKIMUSHISTORIA

Ensimmäiset arkeologiset kaivaustutkimukset Bembölen historiallisen ajan kylänpaikalla teki Espoon kaupunginmuseon arkeologi Dan Lindholm vuonna 1998. Koekaivaus tehtiin Smeds -nimisen talon kellarissa ja tutkimusta jatkettiin kaivauksena vuonna 2000. Kummastakaan tutkimuksesta ei ole saatavilla tutkimusraporttia, joten kaivaustuloksista ei ole tarkempaa tietoa.

Vuonna 2000 Bembölen kyläpaikka myös inventoitiin osana Espoon kaupunginmuseon keskiaikaisten kylien arkeologista inventointia. Inventoinnista vastasi arkeologi Teija Nurminen. Inventointikertomuksessaan Nurminen toteaa, että Bembölen kylänpaikalla on talojen pihossa ja puutarhoissa mahdollisesti säilynyt keskiaikaista asutuserostumaa. Kylän varhaisvaiheisiin yhdistettäviä löytöjä tai rakenteita ei inventoinnissa ilmeisesti kuitenkaan havaittu (Nurminen 2000).

3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Tutkimuskohde sijaitsee Espoon Bembölessä Kuninkaantien varrella Espoon tuomiokirkosta 2,1 km koilliseen. Glimsinjoki sijaitsee kohteesta vaja pari sataa metriä kaakkoon. Paikalla on pienehkö ja pääosin nurmipeitteinen rakentamaton kiinteistö, jota reunustavat lounaassa ja koillisessa sorapäälysteiset pihatiet, kaakossa Kuninkaantie ja luoteessa rakennettu pientalokiinteistö. Kiinteistön pohjoisosassa on Kuninkaantieltä naapurikiinteistölle johtava sorapäälysteinen pihatie. Kuninkaantien laidalla ja kiinteistön pohjoisnurkassa sijaitsevat ennakkotietojen mukaan vesiputket. Kiinteistöllä kasvaa yksittäisiä kuusia, koivuja ja pensaita. Maasto on kiinteistön kohdalla melko tasaista ja laskee loivasti kohti kaakkoa. Kohteen korkeus on 15,5-17,0 m mpy (N2000) ja maaperä on savea.

Vireillä olevan rakennushankkeen suunnitelman mukaan omakotitalo sijoittuu Kuninkaantien varrelle kiinteistön kaakkoisosaan ja varastorakennus sekä auto- ja jätekatos kiinteistön pohjoisnurkkaan.

Kuva 1. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu idästä. AKDG 5210:1

Kuva 2. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu etelästä. AKDG 5210:2

Kuva 3. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu pohjoisesta. AKDG 5210:3

Kuva 4. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu luoteesta. AKDG 5210:4

Tutkimuskohde nousi maankohoamisen myötä Itämeren vedenpinnan yläpuolelle kivikauden loppupuolella noin 4500 vuotta sitten (Hyvärinen 1999:81). Kivikautisia löytöjä tunnetaan kohteen lähiympäristöstä, joista lähimmät ovat Kuninkaantie 12 -niminen asuinpaikkakohde sekä nykyisin tuhoutuneet asuinpaikkakohteet Risbacka ja Hasselbacka. Kyseiset kohteet sijaitsevat tutkimuspaikalta noin 200-300 m koilliseen. Lähin varhaismetallikautinen kohde on nykyisin tuhoutunut Kirsunmäen asuinpaikka noin 1,1 km lounaaseen. Glimsinjoen rantapelloilta tunnetaan myös muutamia myöhäisrautakautisia irtolöytöjä, joista lähimmät ovat löytäneet tutkimuskohteesta noin 500 m itään.

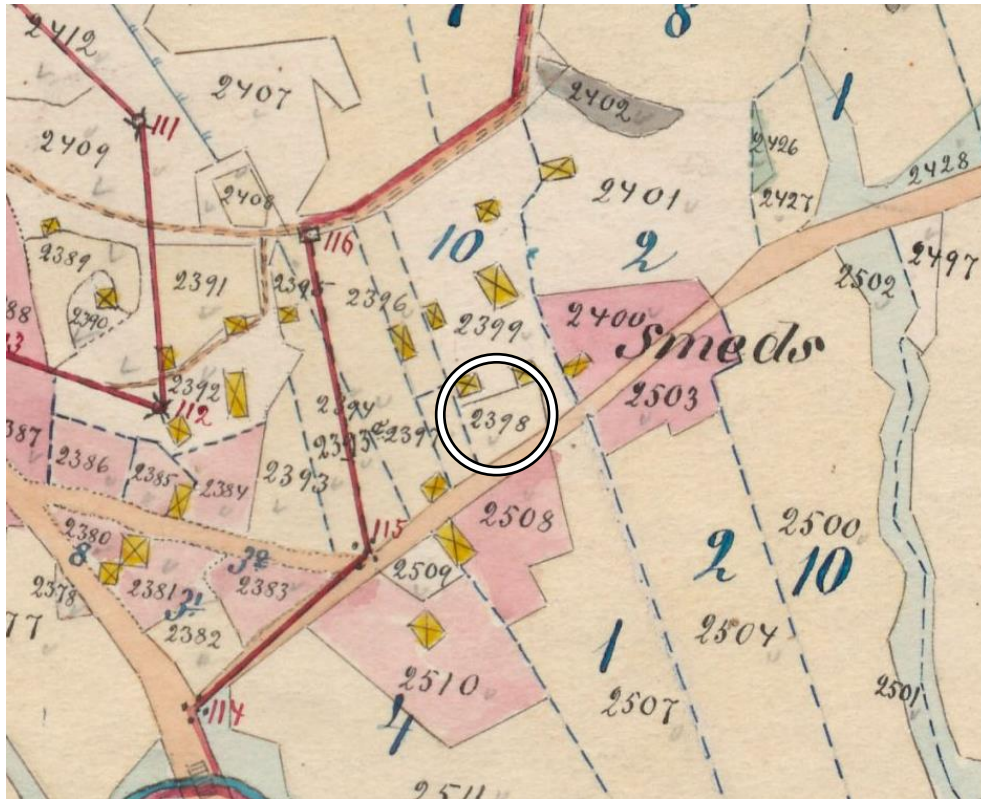
Bembölen kylä mainitaan historiallisissa lähteissä ensimmäistä kertaa vuonna 1451 ja vuonna 1540 kylässä oli kymmenen taloa. Taloluku nousi yhteentoista vuoteen 1588 mennessä, mutta 1600-luvulla luku putoisi yhdeksään taloon. Kylän talot olivat ennen 1800-1900 -lukujen vaihteessa tapahtunutta isojakoa ryhmittyy-

neet Kuninkaantien molemmin puolin. Tihein asutus oli tutkimuskohteen länsipuolella olevalla Kangulibackan mäellä. Nykyisin alkuperäiselle paikalle on jäänyt vain Bellin talo (Härö 1991:83; Ramsay 1984:216-217).

Vuodelta 1766 olevassa Bembölen kylää esittävässä kartassa tutkittava kohde sijaitsee Kuninkaantien varrella olevalla kaalimaalla, jonka omistaa Ollas -niminen talo. Ollaksen tontti on merkitty kohteen luoteispuolelle suurin piirtein nykyisten kiinteistöjen 49-63-151-12 ja 49-402-2-10 kohdalle. Ollaksen tila siirtyi isojaon myötä pois kylämäeltä ja maa-alue siirtyi Smedsin tilan omistuksiin. Vuodelta 1894 olevassa kartassa entinen kaalimaa on muutettu pelloksi. Peltoviljely jatkui ilmeisesti 1900-luvun alkupuolelle asti, jonka jälkeen alue jää pääosin rakentamattomaksi pihamaaksi.

Kuva 5. Ote maanmittari J. P. Westermärkin laatimasta kartasta Bembölen kylästä vuodelta 1766, johon tutkimuskohteen sijainti on ympyröity. Kartta: Kansallisarkisto B7:2/18 Bemböle

Kuva 6. Ote maanmittari E. Grönroosin laatimasta kartasta Bembölen kylästä vuodelta 1894, johon tutkimuskohteen sijainti on ympyröity. Kartta: Kansallisarkisto B7:2/26-64 Bemböle

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Koekaivauksessa tutkittiin suunnitellut rakennuspaikat sekä niiden lähiympäristöä kaivamalla yhteensä 11 koekuoppaa. Näistä viisi koekuoppaa oli 1 x 1 m kokoisia ja loput kuusi 0,5 x 0,5 m kokoisia. Koekuoppien yhteenlaskettu pinta-ala on 6,5 m². Koekuopat kaivettiin pääosin lapiolla ja tarvittaessa kaivauslastalla. Kaivettua maata ei seulottu. Kaivamista vaikeutti maan kevätkestaus, jonka seurauksena kuopat täyttyivät nopeasti vedellä. Lisäksi maa oli kiinteistön pohjoisosassa osittain vielä jäässä. Tästä johtuen kaikkia koekuoppia ei pystytty koko pinta-alaltaan kaivamaan puhtaaseen mineraalimaahan. Mahdolliset löydöt otettiin talteen koekuopan ja 10 cm teknisten kaivauskerrosten tarkkuudella. Koekuoppien sijainnit mitattiin VRS-RTK -laitteella (Topcon Hiper SR), jonka tarkkuus on avonaisessa maastossa keskiarvomittauksella ± 2 cm. Mittaukset suoritettiin valtakunnallisessa ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatistossa ja N2000 korkeusjärjestelmässä. Koekuopista tehtiin kirjallisia muistiinpanoja ja osa dokumentoitiin valokuvaamalla digitaalikameralla. Koekaivauksen jälkeen koekuopat peitettiin.

Jälkityövaiheessa laadittiin Maanmittauslaitoksen maastokartan pohjalle yleiskartta mittakaavaan 1:250, johon lisättiin koekuoppien ja muiden havaintojen sijainnit. Koekaivauksen löydöt ovat peräisin sekoittuneesta kontekstista ja pääosin nuorehkoja, joten niitä ei ole tallennettu Kansallismuseon kokoelmiin. Jälkityöissä löydöt kuvattiin sanallisesti, jonka jälkeen ne poistettiin. Tutkimuksen digitaaliset valokuvat on luetteloitu Museoviraston kuvakokoelmiin päänumerolla AKDG 5210.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

Koekaivauksessa ei havaittu viitteitä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Kaivetuista koekuopista kävi ilmi, että kiinteistön itäosassa on paksu ruokamultakerros, jonka alla oli puhdas hiesusta ja savesta koostuva mineraalimaa. Länsiosassa multaa ei juurikaan ollut, vaan alkuperäiset pintakerrokset on korvattu soraisella ja löydöttömällä täyttöhiekalla. Koekuopissa 8 ja 9 noin 40 cm paksun täyttöhiekan alta paljastui puhdas hiesu. Koekuopassa 10 sorainen hiekkatäyttö ulottui 55 cm syvyyteen, johon kuopan kaivaminen lopetettiin.

Koekuopissa 1-7 ja 11 mineraalimaa paljastui mullan alta vasta 55-85 cm syvyydestä. Koekuopista 3, 4 ja 7 mullassa oli hiekasta ja savesta koostuvia 5-20 cm paksuja välikerroksia, jotka osoittavat että ainakin kiinteistön keskiosassa on alkuperäisen noin 35-45 cm paksun multakerroksen päälle levitetty 20-40 cm verran täyttömaata. Valtaosa näiden koekuoppien löydöistä saatiin täyttömaaksi tulkituista kerroksista ja alempi alkuperäinen multakerros oli lähes löydötön. Löytöjen kanssa tilanne oli vastaava myös niissä kuopissa, jossa ei selkeitä täyttömaakerroksia pystytty mullasta ulkonäön perusteella erottamaan. Koekuopissa 1-2, 5-6 ja 11 valtaosa löydöistä saatiin 0-40 cm syvyydestä, kun alempi osa mullasta oli lähes löydötön. Multakerroksen huomattava paksuus ja löytöjen selkeä jakauma viittaavat siihen, että myös näiden koekuoppien kohdalle on levitetty ainakin jonkin verran multaista täyttömaata.

Koekuopasta 3 löytyi multakerroksen alta puinen salaojaputki. Puutaan mineraalimaan päällä makaavan putken yläpinta paljastui noin 50 cm syvyydessä (noin 15,4 m mpy). Luoteis-kaakkoissuuntainen putki on rakennettu noin 15 cm leveistä ja pari cm paksuista laudoista. Putkessa ei ollut kansilautaa ja se oli läpileikkaukseltaan hieman kourumainen. Lounaispuolisen sivulaudan yläreunassa oli matala ja noin 10 cm pitkä lovi. Vastaavanlainen lovi oli mahdollisesti myös koillispuoleisessa sivulaudassa. Salaojaputken iästä ei saatu tarkempaa tietoa. Salaojituksen yleishistorian huomioon ottaen se tuskin on 1800-luvun puoliväliä vanhempi (Aarrevaara 2014).

Koekaivauksen löytöaineisto on pääosin nuorehkoa ja koostuu pääosin rautanaloista, lasista ja saviastian paloista. Kaikki tarkemmin ajoitettavissa olevat löydöt ovat peräisin 1800- ja 1900-luvulta ja vain muutama punasavikeramiikan pala ja yksi fajanssiastian pala ovat mahdollisesti tätä jonkin verran vanhempia. Nämä mahdollisesti hieman vanhemmat astian palat löytyivät mullasta samoista syvyyksistä kun selvästi 1900-luvulle ajoittuvat löydöt. Selvästi 1600-lukua vanhempia löytöjä ei koekuopissa ollut.

Kuva 7. Koekuoppa 3 ja sen pohjassa oleva puinen salaojaputki, kuvattu luoteesta. AKDG 5210:6

Kuva 8. Puinen salaojaputki koekuopassa 3, kuvattu lounaasta. AKDG 5210:7

Kuva 9. Koekuoppa 4, kuvattu idästä. AKDG 5210:8

Kuva 10. Koekuoppa 6, kuvattu lännestä. AKDG 5210:9

Kuva 11. Koekuoppa 9, kuvattu pohjoisesta. AKDG 5210:10

Kuva 12. Koekuoppa 11, kuvattu pohjoisesta. AKDG 5210:11

6. YHTEENVETO

Espoon Bembölessä sijaitsevalle kiinteistölle 49-63-151-13 on suunniteltu uudisrakentamista. Kiinteistö sijaitsee Bembölen historiallisen ajan kylän paikalla, jonka vanhat kulttuurikerrokset ja rakenteet ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tästä johtuen Espoon kaupunginmuseo edellytti arkeologista koetutkimusta. Kyseinen rakennushanke oli pieni yksityinen hanke, joten Espoon kaupunginmuseo antoi Museoviraston koekaivausryhmälle tehtäväksi toteuttaa koetutkimuksen. Koekaivaus tehtiin virkatyönä ja Museoviraston kustantamana 4.-5.4.2017, jolloin kohteelle kaivettiin 11 koekuoppaa. Kaivettu pinta-ala on yhteensä 6,5 m².

Koekuopista kävi ilmi, että kiinteistön länsiosassa alkuperäiset pintamaat on korvattu täyttöhiekalla ja että muualla pihamaan pintaa on täyttömaalla nostettu noin 20-40 cm. Tämä maamuokkaus lienee tapahtunut 1900-luvun jälkipuoliskolla. Historiallisen kartta-aineiston mukaan kiinteistön kohdalla on harjoitettu viljelystä viimeistään 1700-luvun puolivälistä 1900-luvulle asti. Vanhaa peltomultaa paljastui kiinteistön länsipuoliskossa täyttömaan alta ja yhdessä koekuopassa löytyi puinen salaojaputki, joka ajoittunee 1800-luvun loppupuolelle tai 1900-luvun alkuun. Muita rakenteita ei koekaivauksessa löytynyt. Koekuopista saatu löytöaineisto on pääosin nuorehkoa 1800- ja 1900-luvulle ajoittuvaa. Vain muutama astianpala on mahdollisesti jonkin verran vanhempi, mutta nämä ovat kaikki sekoittuneesta maakerroksista. Koekaivauksen perusteella kiinteistöllä ei näin ole muinaismuistolain tarkoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä.

7. LÄHTEET

Painetut lähteet ja kirjallisuus:

Aarrevaara, Heikki (2014). *Suomen salaojituksen historia*. 3. uud. p. Helsinki: Salaojituksen tukisäätiö.

Härö, Erkki (1991). *Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema*. Espoo: Espoon kaupungin museo.

Hyvärinen, Hannu (1999). Shore displacement and Stone Age dwelling sites near Helsinki, southern coast of Finland. Teoksessa Huurre, Matti (toim.) *Dig it all: papers dedicated to Ari Siiriäinen*. Helsinki: The Finnish antiquarian society, The archaeological society of Finland, s. 79-89.

Ramsay, August (1984). *Espoo. 2, Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1600-luvulla*. Espoo-sarja. Espoo: Espoon kaupunki.

Painamattomat raportit:

Nurminen, Teija (2000). Espoon keskiaikaiset kylämäet. Inventointi. Espoon kaupungin museo.

8. DIGIKUVALUETTELO

AKDG 5210:

Kuvaaja: Jan-Erik Nyman

1. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu idästä.
2. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu etelästä.
3. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu pohjoisesta.
4. Tutkimuskohteena oleva kiinteistö, kuvattu luoteesta.
5. Suunnitellun päärakennuksen paikka kiinteistön kaakkoisosassa, kuvattu pohjoisesta.
6. Koekuoppa 3 ja sen pohjassa oleva puinen salaojaputki, kuvattu luoteesta.
7. Puinen salaojaputki koekuopassa 3, kuvattu lounaasta.
8. Koekuoppa 4, kuvattu idästä.
9. Koekuoppa 6, kuvattu lännestä.
10. Koekuoppa 9, kuvattu pohjoisesta.
11. Koekuoppa 11, kuvattu pohjoisesta.

9. KOEKUOPAT

Nro	Koordinaatit (ETRS-TM35FIN) Lounaisnurkka	Pinta mpy (N2000)	Koko m	Syvyys m	Kuvaus
1	N: 6678553,88 E: 371343,33	15,87	0,5 x 0,5	0,75	Turpeen alla oli 70 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli kuopan pohjaan asti puhdas harmaa hiesu. Mullasta löytyi 10-40 cm syvyydestä rautanauvoja, tunnistamattoman rautaesineen katkelma, kirkasta ikkunalasia, vihreää astialasia, tiiltä ja savikuonaa.
2	N: 6678556,74 E: 371346,24	15,83	1,0 x 1,0	0,75	Turpeen alla oli 75 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli puhdas harmaa hiesu. Mullasta löytyi 0-50 cm syvyydestä rautanauvoja, ruskeaa astialasia, piiposliiniastian pala, posliiniastian pala, eristeposliinin katkelma ja naudan hammas.
3	N: 6678561,85 E: 371348,24	15,91	1,0 x 1,0	0,70	Turpeen alla oli 70 cm paksu kerros ruokamultaa, jossa noin 20 cm syvyydessä oli hajanainen ja noin 5-10 cm paksu kerros savea. Ruokamullan alla oli puhdas harmaa hiesu. Koekuopasta paljastui noin 50 cm syvyydestä hiesun päällä maakaava puinen salaojaputki. Luoteiskaakkoisuuntaisen putken yläpinnan korkeus oli noin 15,4 m mpy. Mullasta löytyi 0-20 cm syvyydestä Alkon pullonkorkki, rautanauvoja, hevosenkänäula, kirkasta ikkunalasia, kirkasta ja vihreää astialasia, posliinipiipun katkelma, piiposliiniastian pala, punasaviastian paloja ja pala muovia. Saven alta olevasta mullasta löytyi 20-40 cm syvyydestä hevosenkengän katkelma, rautanauvoja ja pala savikuonaa.
4	N: 6678560,39 E: 371344,72	15,87	1,0 x 1,0	0,80	Turpeen alla oli 15 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli 10 cm paksu kerros harmaata savea. Tämän alla oli 10 cm paksu kerros ruskeaa soraista hiekkaa, jonka alla oli 45 cm paksu kerros ruokamultaa. Mullan alla oli puhdas harmaa savi. Koekuopasta löytyi 0-10 cm syvyydestä ruskeaa astialasia, kirkasta ikkunalasia ja tiiltä. 10-20 cm syvyydestä löytyi rautanauvoja, kirkasta ja vihertävää ikkunalasia ja tiiltä. 20-30 cm syvyydestä löytyi rautanauvoja, ruskeaa astialasia, tiiltä ja kuonaa. 30-40 cm syvyydestä löytyi iso rautainen mutteri, rautanauvoja, tunnistamattoman rautaesineen katkelma ja tiiltä.

5	N: 6678558,68 E: 371340,47	15,90	1,0 x 1,0	0,85	Turpeen alla oli 85 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli puhdas harmaa hiesu. Mullasta löytyi 10-40 cm syvyydestä pieni kuparirasia, alumiinifoliota, sulake, rautanauvoja, hevosenkenkänauvoja, tunnistamattomia rautaesineiden katkelmia, kirkasta ja vihreää ikkunalasia, ruskeaa, vihreää ja kirkasta astialasia, lasiampullin katkelma, fajanssia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa, muovipaloja, muovikamman katkelma, tiiltä, palanutta savea ja kuonaa. 40-80 cm syvyydestä löytyi jonkin verran tiiltä.
6	N: 6678561,69 E: 371334,96	16,35	1,0 x 1,0	0,80	Turpeen alla oli 80 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli puhdas harmaa savi. Mullasta löytyi 10-40 cm syvyydestä Alkon pullonkorkki, rautanauvoja, hevosenkenkänauvoja, tikkataulun tikan keskiosa, tunnistamattoman rautaesineen katkelma, bakeliittisauva, sähköjohdon pala, kirkasta ikkunalasia, vihreää ja kirkasta astialasia, posliinia, piiposliinia ja punasavikeramiikkaa.
7	N: 6678565,24 E: 371340,72	16,04	0,5 x 0,5	0,75	Turpeen alla oli 10 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli 10 cm paksu kerros harmaata savea. Tämän alla oli 20 cm paksu kerros ruskeaa soraista hiekkaa, jonka alla oli 35 cm paksu kerros ruokamultaa. Mullan alla oli puhdas harmaa hiesu. Mullasta löytyi 50-60 cm syvyydestä rautanauvan katkelma ja savikuonaa.
8	N: 6678570,01 E: 371332,68	16,40	0,5 x 0,5	0,50	Turpeen alla oli 40 cm paksu kerros ruskeaa soraista hiekkaa, jonka alla oli kuopan pohjaan asti puhdas harmaa hiesu.
9	N: 6678580,44 E: 371337,27	16,86	0,5 x 0,5	0,45	Turpeen alla oli 5 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli 40 cm paksu kerros ruskeaa soraista hiekkaa. Tämän alla oli puhdas harmaa hiesu.
10	N: 6678575,72 E: 371348,83	16,28	0,5 x 0,5	0,50	Turpeen alla oli kuopan pohjaan asti ruskeaa soraista hiekkaa.
11	N: 6678574,02 E: 371354,59	16,13	0,5 x 0,5	0,55	Turpeen alla oli 55 cm paksu kerros ruokamultaa, jonka alla oli vaaleanruskeaa hiesua. Mullasta löytyi 0-30 cm syvyydestä rautanauvoja, kirkasta ikkunalasia, posliinia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa ja palamatonta luuta.

ESPOO Bemböle (Bemböle/Bendeböle/Benneböle)

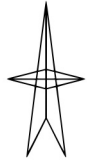
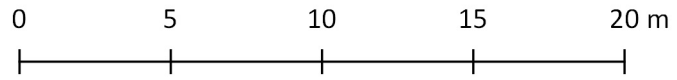
Jan-Erik Nyman 2017

Yleiskartta 1:250

Pohjakarttana on Maanmittauslaitoksen maastokartta

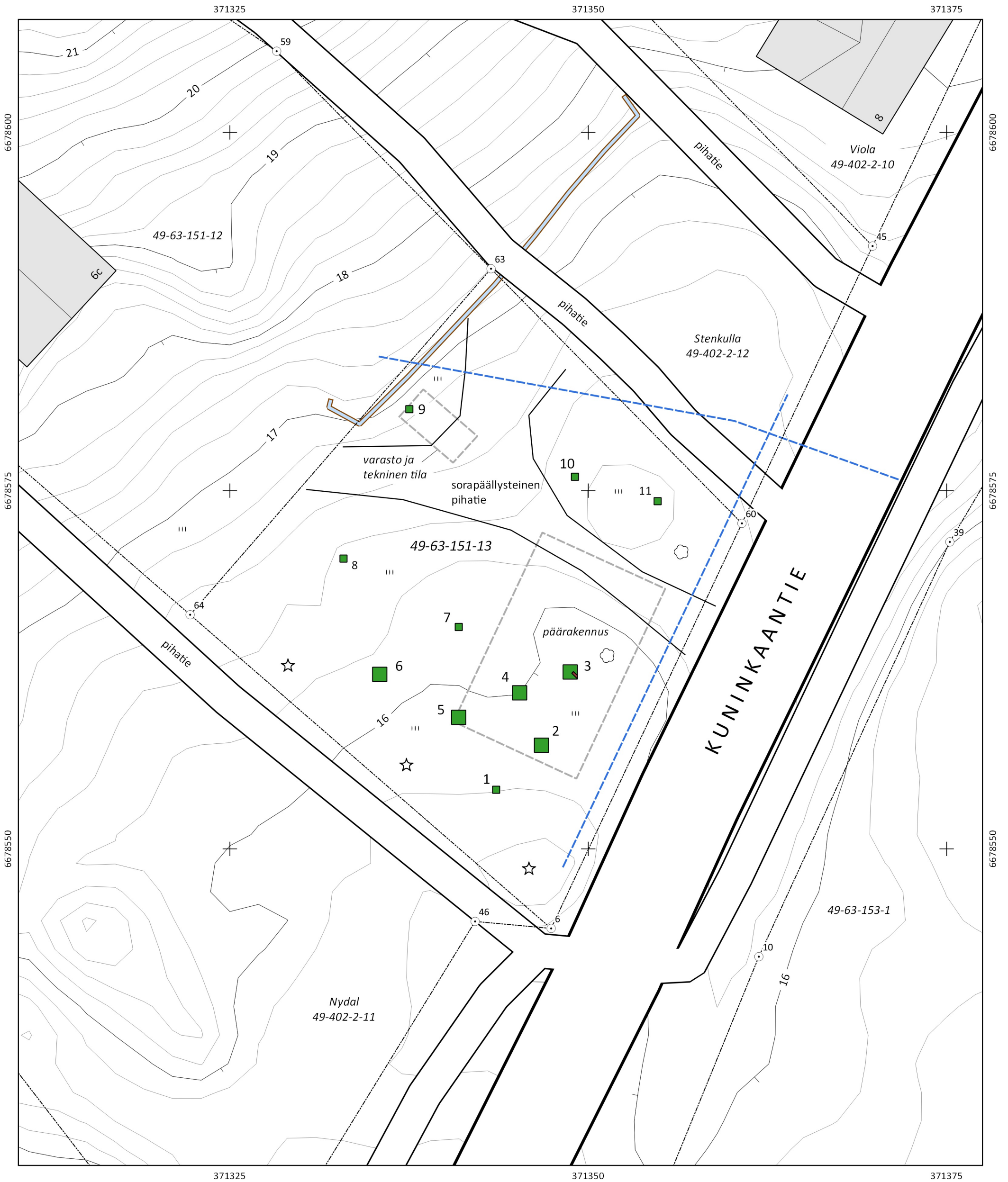
Koordinaatisto ETRS-TM35FIN

Korkeuskäyrät (N2000) perustuvat Maanmittauslaitoksen kahden metrin korkeusmalliin

Selite

	koekuoppa 1 x 1 m		vesiputki
	koekuoppa 0,5 x 0,5 m		rajamerkki
	suunniteltu rakennus		kiinteistöraja
	puinen salaojaputki		nurmikko
	kivipengerrys		kuusi
			koivu

Liite. Poistetut löydöt							Luetteloinut Kaisa Autere
Löytöyhteys	Syvyys cm	Materiaali	Löytö	Määrä	Paino g	Kuvaus	
KK 1	10-20	Rauta	Naula	5	51,2	Rautanauvoja ja niiden katkelmia.	
KK 1	10-20	Lasi	Tasolasi	1	1,8	Kirkasta ikkunalasia.	
KK 1	20-30	Rauta	Esineen katkelma	2	76,2	Suorakulmaisen, kaarevan esineen katkelmia.	
KK 1	20-30	Rauta	Naula	3	40,1	Rautanauvoja ja niiden katkelmia.	
KK 1	20-30	Lasi	Astia	1	2,7	Tummanvihreää astialasia.	
KK 1	20-30	Tiili	Tiili	1	1,8	Tiilenpala.	
KK 1	20-30	Kuona	Savikuona	1	3,4	Savikuonan pala.	
KK 1	30-40	Lasi	Astia	2	4,2	Tummanvihreää astialasia.	
KK 2	0-10	Rauta	Naula	7	54,6	Rautanauvojen paloja.	
KK 2	0-10	Lasi	Astia	1	4,7	Pala punaruskeaa astialasia.	
KK 2	0-10	Piiposliini	Astia	1	9,2	Valkoinen astian kannen reunapala. Kannessa tummansininen kukkakoristekuvio.	
KK 2	10-20	Lasi	Astia	1	6,8	Pala ruskeaa pullolasia.	
KK 2	20-30	Posliini	Esineen katkelma	1	34,0	Pala sähkötolpan eristeposliinia?	
KK 2	20-30	Posliini	Astia	1	0,7	Pieni astian kylkipala?	
KK 2	40-50	Luu	Hammas	3	14,5	Katkelmia kolmesta naudan reunahampaasta.	
KK 3	0-10	Rauta	Naula	2	6,3	Rautanauvoja ja niiden katkelmia.	
KK 3	0-10	Alumiini	Korkki	1	1,8	Rikkoutunut pullonkorkki, jossa päällä teksti ALKO.	
KK 3	0-10	Lasi	Tasolasi	2	8,0	Kirkasta ikkunalasia.	
KK 3	0-10	Piiposliini	Astia	10	90,2	Valkoisen piiposliinilautasen paloja. Astian reunassa ohut, vaaleanharmaa raita.	
KK 3	10-20	Rauta	Naula	5	42,5	Erikokoisia rautanauvoja.	
KK 3	10-20	Rauta	Naula	1	6,1	Hevosenkengän naula.	
KK 3	10-20	Lasi	Tasolasi	1	4,8	Kirkasta ikkunalasia.	
KK 3	10-20	Lasi	Astia?	1	1,1	Kirkasta lasia.	
KK 3	10-20	Lasi	Astia	1	0,7	Kirkasta lasia.	
KK 3	10-20	Lasi	Astia	2	9,7	Tummanvihreää astialasia.	
KK 3	10-20	Posliini	Piippu	1	7,1	Pala piipun pesän ja varren taitekohdasta. Pesän alaosassa vaaleanvihreä kasvikuvi.	
KK 3	10-20	Piiposliini	Astia	1	2,8	Valkoinen astian kylkipala.	
KK 3	10-20	Punasavi	Astia	1	13,9	Koristelematon astian reunapala.	
KK 3	10-20	Punasavi	Astia	1	14,6	Koristelematon astian kylkipala.	
KK 3	10-20	Muovi	Muovin pala	1	<0,1	Pala valkoista muovia.	
KK 3	20-30	Rauta	Naula	1	8,6	Rautanaula.	

KK 3	20-30	Palanut savi	Savikuona	1	8,0	Savikuonan pala.
KK 3	30-40	Rauta	Hevosenkengä	1	253,9	Puolikkaan hevosenkengän pala.
KK 4	0-10	Lasi	Astia	2	5,2	Tummanruskeaa astialasia.
KK 4	0-10	Lasi	Tasolasi	1	0,6	Kirkasta ikkunalasia.
KK 4	0-10	Tiili	Tiili	6	65,6	Tiilen palasia.
KK 4	10-20	Rauta	Naula	7	69,4	Rautanaloja ja niiden katkelmia.
KK 4	10-20	Lasi	Tasolasi	1	0,6	Kirkasta ikkunalasia.
KK 4	10-20	Lasi	Tasolasi	1	0,5	Ohutta vaaleanvihreää ikkunalasia.
KK 4	10-20	Tiili	Tiili	2	16,1	Tiilen palasia.
KK 4	20-30	Rauta	Naula	4	29,2	Rautanaulan katkelmia. Joukossa mahd. hevosenkänäulojen katkelmia.
KK 4	20-30	Lasi	Astia	1	6,0	Tummanruskeaa astialasia.
KK 4	20-30	Tiili	Tiili	1	16,7	Tiilenpala.
KK 4	20-30	Kuona	Rautakuona	1	13,9	Rautakuonan pala.
KK 4	30-40	Rauta	Mutteri	1	257,1	Iso rautainen kuusikulmainen mutteri.
KK 4	30-40	Rauta	Esineen katkelma	1	14,1	Pyöreäkulmainen rautaesineen katkelma.
KK 4	30-40	Rauta	Naula	3	32,7	Rautanaloja ja niiden katkelmia.
KK 4	30-40	Tiili	Tiili	1	10,9	Tiilenpala.
KK 5	10-20	Rauta	Naula	22	108,2	Rautanalojen katkelmia. Joukossa mahd. hevosenkänäulojen katkelmia.
KK 5	10-20	Rauta	Naula	2	14,6	Hevosenkänäuloja.
KK 5	10-20	Rauta	Esineen katkelma	1	71,8	Suorakulmaisen rautaesineen katkelma.
KK 5	10-20	Alumiini	Kääre	1	<0,1	Alumiinifolion pala.
KK 5	10-20	Lasi	Tasolasi	1	0,1	Kirkasta ikkunalasia.
KK 5	10-20	Lasi	Esineen katkelma	1	2,3	Lasiampullin katkelma?
KK 5	10-20	Fajanssi	Astia	1	1,1	Valkoinen astian kylkipala.
KK 5	10-20	Tiili	Tiili	7	12,4	Tiilen palasia.
KK 5	10-20	Savi	Palanut savi	1	2,3	Palaneen saven paloja.
KK 5	10-20	Kuona	Savikuona	3	23,1	Savikuonan paloja.
KK 5	20-30	Kupari	Esine	1	3,8	Pieni, tasasivuinen kuparirasia.
KK 5	20-30	Rauta	Esineen katkelma	1	68,9	Lieriön muotoisen esineen katkelma. Keskeltä ontto.
KK 5	20-30	Rauta	Esineen katkelma	2	64,5	Nelikulmaisen esineen katkelma.
KK 5	20-30	Rauta	Naula	11	123,1	Erikokoisia rautanaloja ja niiden katkelmia. Joukossa mahd. hevosenkänäuloja.
KK 5	20-30	Rauta	Naula	6	30,6	Hevosenkänäuloja ja niiden katkelmia.
KK 5	20-30	Alumiini	Kääre	3	6,8	Alumiinifolion palasia.

KK 5	20-30	Lasi	Astia	1	12,7	Tummanvihreää lasia.
KK 5	20-30	Lasi	Astia	1	1,9	Tummanruskeaa lasia.
KK 5	20-30	Lasi	Tasolasi	1	4,5	Vaaleanvihreää ikkunalasia?
KK 5	20-30	Lasi	Astia	2	6,2	Kirkasta lasia.
KK 5	20-30	Lasi	Tasolasi	1	1,8	Kirkasta ikkunalasia.
KK 5	20-30	Piiposliini	Astia	2	4,1	Valkoisen astian kylkipaloja.
KK 5	20-30	Piiposliini	Astia	1	1,1	Valkoinen astian reunapala. Tummansininen, kasviaiheinen koristelu.
KK 5	20-30	Piiposliini	Astia	1	0,9	Valkoinen astian reunapala. Violetti, kasviaiheinen koristelu.
KK 5	20-30	Piiposliini	Astia	1	0,6	Valkoinen astian reunapala. Tummanvihreä kuusenhavukoristelu.
KK 5	20-30	Punasavi	Astia	4	14,4	Astian kylkipaloja.
KK 5	20-30	Punasavi	Astia	1	1,5	Astian kylkipala. Ulkopinnalla jälkiä tummanruskeasta pinnoitteesta.
KK 5	20-30	Punasavi	Astia	1	2,8	Astian kylkipala. Ulkopinnalla jälkiä keltaisesta lasitteesta.
KK 5	20-30	Tiili	Tiili	10	70,7	Tiilen palasia.
KK 5	20-30	Kuona	Rautakuona	2	20,2	Rautakuonaa.
KK 5	20-30	Muovi	Esineen katkelma	2	0,3	Erikokoisia muoviesineiden katkelmia.
KK 5	20-30	Useita	Sulake	1	12,1	Tulppasulake.
KK 5	30-40	Rauta	Naula	11	116,1	Erikokoisia rautanauvoja ja niiden katkelmia.
KK 5	30-40	Rauta	Esineen katkelma	1	108,3	Hevosenkengän katkelma?
KK 5	30-40	Piiposliini	Astia	1	2,4	Valkoinen astian kylkipala.
KK 5	30-40	Tiili	Tiili	1	8,2	Tiilenpala.
KK 5	30-40	Savi	Savikuona	1	2,4	Savikuonan pala.
KK 5	30-40	Muovi	Kampa	1	1,7	Muovikamman pala.
KK 5	40-80	Tiili	Tiili	2	19,2	Tiilen palasia.
KK 5	40-80	Tiili	Tiili	1	91,0	Tulitiiltä.
KK 6	10-20	Rauta	Naula	1	11,5	Rautanaulan katkelma.
KK 6	10-20	Rauta	Naula	1	11,8	Hevosenkengänauula.
KK 6	10-20	Piiposliini	Astia	1	0,9	Valkoinen astian kylkipala.
KK 6	20-30	Rauta	Naula	5	30,3	Rautanaulan katkelmia. Joukossa mahdollisesti hevosenkengänauvoja.
KK 6	20-30	Rauta	Tikka	1	11,8	Tikkataulun tikan keskiosa.
KK 6	20-30	Alumiini	Pullonkorkki	1	1,7	Pullon korkki. Päällä teksti ALKO. OY ALKOHOLI AB. HELSINKI.
KK 6	20-30	Lasi	Tasolasi	1	1,1	Kirkasta lasia.
KK 6	20-30	Piiposliini	Astia	1	4,0	Valkoinen astian reunapala. Pinnassa vaaleansinistä ja punaista kasviaihekoristelua.
KK 6	20-30	Punasavi	Astia	1	11,8	Koristelematon astian kylkipala.

KK 6	20-30	Graffiitti	Sauva	1	1,4	Pariston grafiittisauva
KK 6	30-40	Rauta	Naula	11	99,2	Erikokoisia rautanauvoja.
KK 6	30-40	Rauta	Naula	3	18,3	Hevosenkänäuloja.
KK 6	30-40	Rauta	Esineen katkelma	1	45,6	Suorakulmainen esineen katkelma.
KK 6	30-40	Lasi	Astia	1	31,8	Tummanvihreää pullolasia. Pohjapala.
KK 6	30-40	Lasi	Tasolasi	3	5,4	Kirkasta ikkunalasia.
KK 6	30-40	Lasi	Astia	1	4,6	Pala kirkasta lasia. Pintaan painettu teksti ÅBO.
KK 6	30-40	Posliini	Astia	1	0,2	Pieni astian kylkipala
KK 6	30-40	Piiposliini	Esineen katkelma	3	4,9	Piiposliiniesineen katkelmia.
KK 6	30-40	Kivisavi	Astia	1	0,8	Astian kylkipala. Ulkopinnassa läikikäs, vaaleanruskea lasite.
KK 6	30-40	Punasavi	Astia	1	2,0	Astian kylkipala. Sisäpinnassa vaaleanruskea lasite.
KK 6	30-40	Punasavi	Astia	1	0,3	Astian kylkipala. Sisäpinnassa rusehtavan vihreä lasite, jossa keltainen raita.
KK 6	30-40	Muovi	Sähköjohdon pala	1	1,5	Muovipäällysteinen sähköjohdon pala.
KK 7	50-60	Rauta	Naula	1	3,5	Hevosenkänäula.
KK 7	50-60	Kuona	Savikuona	1	1,2	Savikuonan pala.
KK 11	0-10	Rauta	Naula	1	10,5	Rautanaulan tai hevosenkänäulan katkelma.
KK 11	0-10	Lasi	Tasolasi	1	2,4	Kirkasta ikkunalasia.
KK 11	0-10	Posliini	Astia	1	5,1	Astian pohjapala.
KK 11	0-10	Piiposliini	Astia	1	1,0	Valkoinen astian pohjapala.
KK 11	0-10	Punasavi	Astia	1	6,6	Astian reunapala. Ulkoreunassa pieniä jäämiä tummanruskeasta lasitteesta.
KK 11	0-10	Luu	Eläimen luu	1	13,9	Eläimen luun katkelma.
KK 11	10-20	Rauta	Naula	3	14,7	Rautanauvojen katkelmia.
KK 11	20-30	Rauta	Naula	4	24,6	Rautanauvojen katkelmia. Joukossa mahd. hevosenkänäula.